

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SAPTAMANAL

Abonamentul anual: 400 Lei

Director: Pr. N. VASIU

Redacția și Administrația:
ALBA-IULIA, Str. Avram Iancu 3

Biserica în noua ordine de stat

Cu prilejul ultimei sesiuni a Sfântului Sinod din România, guvernul țării a prezentat un memoriu, cuprinzând, în 30 de puncte, vederile Statului legionar despre organizarea de viitor a vieții noastre bisericești.

Miscarea legionară, în urma marilor prefaceri spirituale și de organizare internă, reclamă o mai strânsă legătură între Biserică și Stat și a preconizat deci necesitatea modificării structurale și organice a Bisericii Neamului.

Nu se cunoaște încă în tot cuprinsul său memoriul guvernului, dar din soluțiunile date multiplelor probleme discutate de Sfântul Sinod deoparte, iar de altă parte din comunicatul publicat de supremul for bisericesc că „în privința propunerilor pentru organizarea Bisericii, Sf. Sinod a avizat că nu există nici un motiv care să impună ca necesară o modificare a legii organice a Bisericii, deoarece Biserica își are normele ei structurale de ordin dogmatic și canonic, rezultate din tradiția ei milenară și din libertatea ei divină”, se pot trage totuși suficiente concluziuni pentru determinarea problemei.

Sfântul Sinod s'a situat deci pe planul dogmatic, canonic și tradițional în ce privește stabilirea unui nou raport juridic dintre Stat și Biserică.

O serie întregă de chestiuni importante au și fost rezolvate în sensul acestei dogmatice și canonice, spre satisfacția opiniei generale.

A rămas însă pendentă tot mai cea mai dificilă problemă, aceea a organizării Bisericii, conform sugestiilor guvernului.

Biserica, fiind o instituție de origine dumnezeiască, are un îndoit scop. În primul rând ea mijlocește mântuirea sufletescă a oamenilor singuratice prin echivernisirea sfintelor taine pentru întemeierea împărăției lui Dumnezeu pe pământ.

În această direcție activitatea Bisericii se îndreaptă după principii dogmatice și canonice, definitiv stabilite de doctrina sa religioasă și morală. Intervenția statului în acest domeniu spiritual al Bisericii n'a fost salutară nici odată, nici pentru Stat nici pentru Biserică și aceasta din urmă a fost totdeau-

na potrivnică unei astfel de înrâuriri, chiar dacă, cum a fost cazul la Constantinopole, împăratul își însușia prerogativele de „episcop” al treburilor bisericești externe.

Dar Biserica este și o instituție a raporturilor dintre oameni, ca creștini bineînțeleș. În acest sens ea este un organism social, care reglementează viața unor ființe, avizate să trăiască aici pe pământ, în cadrul unor organizațiuni colective bine definite de dreptul pozitiv.

În sfera aceasta a vieții bisericești, amestecul unor factori externi, este și posibil și, până la anumite limite, just. Reglementarea vieții publice a oamenilor în cazul unui acord normal între Stat și Biserică este de cel mai mare folos pentru obștea organizată, căci sprijinul reciproc dintre cele două instituțiuni este o condiție esențială a progresului.

Numai supremația arbitrară a Statului, care deseconsideră postulatul divin: „dati ce este a Cezarului, Cezarului și ceea ce este a lui Dumnezeu, lui Dumnezeu”, este păgubitoare Bisericii, precum numai o Biserică deplin emancipată de legăturile firești cu Statul pe a cărui teritoriu înțează, poate periclită interesele superioare ale unei națiuni.

În istoria poporului românesc colaborarea sinceră a Statului cu Biserica Neamului a fost totdeauna o realitate și abaterile dela această linie de conduită au fost destul de rare.

Actuala situație a Statului Român reclamă cu atât mai vădit acum, o înțelegere deplină cu Biserica asupra tuturor problemelor pe care le poate ridică lumea pe cale a se organiza după principii creștine și morale.

În joc și viitorul Bisericii și deci nu se poate împinge mâna întinsă, mai ales că și în cercurile bisericești se doresc anumite modificări de organizare, pentruca Biserica să fie într'adevăr vie.

Pr. N. VASIU

Indrumare și povață

Sfântul Sinod cu prilejul zilei a II-a din sesiunea ordinară din Decembrie a. c. pentru orientarea credincioșilor, a dat următorul:

COMUNICAT

Sfântul Sinod al Bisericii ortodoxe române, întrunit în sesiunea ordinară de toamnă, constată, că dela sesiunea sa trecută s'au produs mari schimbări în viața Statului și a Neamului românesc.

În tot timpul acesta de adânci dureri și prefaceri, Biserica a fost alături de Neam, suferind cu el, ajutându-l să-și recapete nădejțile în ziua de mâine și îmbrăcându-i sufletul spre Dumnezeu care încearcă pe cei ce nu vrea să-i părăsească, ci să-i îndrepte spre a implini prin ei multe resturi în istorie.

Dând glas cugetului ei de mamă iubitoare față de evenimentele cari s'au produs în viața neamului românesc în lunile din urmă, Sfântul Sinod declară:

1. Răpirea unor mari părți din pământul țării și trecerea mai multor milioane de Români sub jug străin sunt acte potrivnice dreptății dumnezeiești care perimește ca stăpânirea pământului să o aibă acela cari-l locuiește și care nu poate aprinde ca anumite neamuri să subjuge pe altele, ci cere ca fiecare să se bucure la fel de darul sfânt și dumnezeesc al libertății.

Prin sfășierea pământului românesc, mai multe eparhii sau părți de eparhii ale Bisericii ortodoxe române au rămas între hotare străine și milioane de credincioși și de preoți ai ei își văd strâmtoratic putințele de a-și manifesta credința religioasă, cea mai fundamentală și mai necesară pentru a sufletului omeneș.

În fața acestei situații, Biserica ortodoxă a Neamului românesc își îndreaptă nădejțile și rugăciunile spre Dumnezeuul milostivitor, dreptății și al atotputerniciei, care va aduce cu toată siguranța timpuri mai bune pentru poporul nostru, dacă acesta își va sporii și mai mult frumosele însușiri și virtuți de credință, de seriozitate, de încredință și de jertfelnicie.

2. Biserica înconjoară pe noul și tânărul Rege al Neamului nostru, Mihai I, cu toată dragostea ei, rugând pe Dumnezeu — dela care vine tot darul puterii și toată înțelepciunea stăpânilor — să-I dăruiască o domnie îndelungată, aducătoare de fericire pentru Neam și sortită să reîncreștească pământul țării. Îi urează să fie un rege apropiat de sufletul poporului și înțelegător al poverilor lui, un adevărat Părinte pătruns de răspunderea pentru viața morală a supușilor săi, pe care sa o promoveze prin pildă personală, printr'ce școală inspirată de duhul creștin și prin aducerea întregii vieți publice sub frica de Dumnezeu.

3. Asigură de toată sollicitudinea și ajutorul său noua conducere a Statului Legionar, în frunte cu d. General Ion Antonescu. Constatând voiața acestei conduceri de a aduce în viața statului și a poporului român un duh de înnoire morală sub semnul credinței și al virtuților creștine, își îngăduie să-i dea îndemnul ca această voiață să o aducă pe toată linia și în răznicul o excepție în concordanță cu voia lui Dumnezeu crătuță în Sfânta Evanghelie, căci numai astfel înnoirea pe care o intenționează va fi profundă, reală și durabilă.

4. Sfântul Sinod adresează tuturor credincioșilor sfintei noastre Biserici un îndemn la încredință, la pace, la uitarea tuturor desbinărilor și patimilor din trecut, punând toți mai presus de orice grija pentru salvarea țării. În ordine, în disciplină, în spirit de frățietate să-și dea fiecare contribuția la viitorul țării și la pregătirea unor zile mai bune. Prin ascultare și supunere la legi, prin muncă nepregătită să înlesnim opera salvatoare ce o îndeplinește Căduțitorul Statului și guvernul țării. În deosebi se impune, după grozavele încercări pe cari ni le-a trimis Dumnezeu, prin părăsirea atâtor înfînderi din teritoriul țării și prin cutremurul înfricoșat dela 10 Noembrie, să sărim cu toții în ajutorul fraților noștri leviți de soartă, al re-

fugiaților, al sinistratilor, al tuturor celor lipsiți.

5. Un apel deosebit îndreaptă Sfântul Sinod către preoțimea Bisericii, să stea cu întreg devotamentul și cu toată râvna în slujba lui Hristos și a Evangheliei, propovăduindu-I cu însuflețire voia Lui așa cum este, neștirbită și nerăstălmăcită. Numai descoperind fără încetare și imprimând sufletelor Evanghelia Dămnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, numai slujindu-I Lui fără compromisuri, numai stăindu-ne să facem pe Hristos Domn și Stăpân al vieții Neamului, aducem cu adevărat cel mai mare serviciu acestuia pentru prezent și vii-

tor. Un neam care nu are cu adevărat pe Hristos Domn al său e ca o corabie purtată pe valurile tuturor greutăților și nenorocirilor, fie într-o parte, fie în'alta.

Aducând acestea la cunoștință și punându-le la inima tuturor fiilor sfintei noastre Biserici. Sfântul Sinod își împărtășește binecuvântările sale Statului, Neamului și tuturor dreptcredincioșilor creștini, ca Dumnezeu să le ajute, să scoată la lumină și la biruință deplină, asupra tuturor greutăților și neajunsurilor scumpa noastră Tară.

Președinte,
Patriarh NICOLAI

Sesiunea Sfântului Sinod

Sesiunea ordinară de toamnă a Sfântului Sinod al României s'a deschis în ziua de 2 Decembrie a. e. și s'a încheiat la 4 Decembrie.

Sedințele s'au ținut în palatul patriarhal, având loc și înainte și după amiază. Problemele dezbătute au fost multiple și numeroase, fiindcă, dela sesiunea trecută și până la aceasta, România a trecut prin grele evenimente.

La deschidere a luat parte și dl. ministru al educației naționale, prof. Burileanu, care a arătat că în țara noastră s'au petrecut schimbări de adâncime și deci Statul reclamea dela Biserica o altă legătură.

Prezintă deci din partea guvernului un memoriu, cuprinzând 30 de puncte privitoare la organizarea de viitor a Bisericii, și cere ea memoriul să fie luat imediat în cercetare, dând o cât mai grabnică și dreaptă deslegare a tuturor problemelor cuprinse în el.

Sfântul Sinod după dezbaterile referatelor prezentate de comisiunile: canonică, juridică și cea de doctrină și viață religioasă, a hotărât în privința următoarelor:

1. Se ia act de dispozițiunea Ministerului Cultelor că preoții pot fi membri în consiliile anumitor asociații cooperatiste;

2. Preoții refugiați pot lua în arendă, cu preferință la preturi egale, terenurile bisericesti ce nu intră în sesiunile parohiale;

3. Unde bisericile nu mai sunt apte pentru slujbele religioase din cauza cutremurului, se pot amenaja capele;

4. Se recunoaște botezul evreilor, dar aceasta nu infirmă legile și dispozițiunile în vigoare pentru ocrotirea rasei;

5. Se aprobă noul regulament pentru funcționarea școalelor de cântăreți bisericesti și programa analitică a acestor școale;

6. Se instituie o comisie compusă din I. P. S. S. Mitropolitul Tit al Bucovinei, P. S. S. Episcopul Partenie al Armatei și P. S. Arhiepiscopul Eftim Tighineanu, pentru pregătirea reformei Sit. mănăstiri și a reorganizării monahismului.

7. S'a însușit punctul de vedere al guvernului pentru o nouă reglementare a normelor de numire și transferare a preoților, potrivit cerințelor vremii;

8. Se aprobă repararea nedreptăților suferite de preoții legionari, pentru motive de ordin politic;

9. Se interzice preoților de a intenta procese penale unii împotriva altora;

10. Se face o propunere pentru salarizarea clerului, asimilându-i cu profesorii secundari;

11. Se iau dispozițiuni pentru revizuirea numirilor ilegale în posturile administrative, când va fi cazul;

12. Se reînființează episcopia dela Râmnicul-Vâlcea, având județele Vâlcea și Romanai;

13. Se hotărăște desființarea erematorului, interzicând preoților să officieze slujbe pentru cei încinerati;

14. Se vor rezilia toate contractele instituțiilor bisericesti cu evreii, până la data de 23 Aprilie 1941;

15. S'a dat avizul că nu există nici un motiv care să impună ca necesară o modificare a legii organice a Bisericii, deoarece Biserica își are normele ei structurale de ordin dogmatic și canonic, rezultate din tradiția ei milenară și din ființa ei divină.

Decretul de închidere a sesiunii s'a citit la sfârșitul sesiunii din 4 Decembrie a. e., de către I. P. S. Patriarh.

Citiți „Renașterea”

Conferința preoțească a protopopiatului Alba Iulia

Cuprinși de vobura împrejurărilor nenorocite venite peste biata noastră țară și uluiți de grozava povară ce apasă peste toți în năzuința de refacere, neamul are cel mai larg sprijin în Biserica. Acest așezământ sfânt, ocrotit-a în lungul și întunecatul sir de veacuri, neamul românesc și dacă în acest an ne-a fost dat să trăim poate era mai dureroasă lămură, și mângăietoarea îndrumare spre înaltare tot Biserica are chemarea să o facă.

Acest adevăr îl poate gusta numai cel ce se apropie de sufletul poporului și-i prinde graiul tainicelor răscoliri produse de cuvântul propovăduit din ușa sfântului Altar. Prin acest cuvânt se deschid zori de nădejdi de bine, adumbrate de puterea creștină ce pedepsind și mângăind știe să înalte sufletul pe aripile avântului hotărâtor de acțiunii mari și sfinte.

Am trăit astfel de clipe în ziua de 6 Decembrie 1940 în frumusea parohie Cricău, din prilejul conferinței de toamnă a protopopiatului Alba Iulia, ținută sub președinția P. C. Protopop Al. Baba, președintele Vicariatului și onorată de înalta prezență a P. S. Episcop Policarp al Americii. Dela centrul Vicariatului au participat C. pr. T. Ciurus, Nic. Belea și Fl. Geomolean.

Încă în prezința sărbătoarei sf. Nicolae, un grup de preoți a săvârșit slujba Vecerniei, având ea protos pe C. pr. Ioan Pop din Craiva, care a ținut și o bine simțită meditație în vederea pregătirii ascultătorilor spre mărturisire. După ce se slujește rânduiala javecernitei cu îngenuchiere, urmează mărturisirea poporului și a preoților și în continuare sesiunea intimă.

Aici se constată prezența următorilor C. preoți: N. Munteanu, P. Circo, Lucian Munteanu, E. Gheaja, Ioan Pop, E. Ionescu, N. Puia, L. Munteanu, M. Fedorean, D. Bogdan, N. Ghișoi, A. Velea, St. Jurea, I. Orășan, Al. Văjdea, I. Dădărlău, Tr. Todoran, S. Răcătan, C. Proca.

P. C. Protopop Al. Baba deschide sesiunea intimă amintind misiunea protopopii în aceste vremuri și își exprimă durerea de-a se găsi despărțit de P. S. Episcop Nicolae Colan, care copleșit de marea durere și plângând pe ruina cetății lui Ștefan cel Mare și departe pe tace într-o răbdare creștinească spre binele Bisericii și al Neamului nostru.

Pr. N. Puia dă apoi citire referatului asupra temei: Cultul pentru sacrificiile înaintașilor pe seama limbii și a legii strămoșești, lucrată de preoțimea tractului.

După dscuții demne și după citirea lucrării temeinice a C. pr. N. Muntean, se aduc aceste concluziuni: 1. poporul și conducătorii lui în toate momentele mari ale istoriei au adus jertfe multe pentru apărarea legii noastre strămoșești; 2. înscrierea pomelnicele; evocarea eroi-

lor și a faptelor lor cu prilejul cercurilor religioase; 3. eternizarea locului prin semne vizibile, vrednice de măreția faptelor, iar drept cea mai nobilă răsplătire a jertfei lor să fie creșterea generației actuale în duhul dragostei strămoșești pentruca să așteptăm mântuirea neamului în aceste vremuri de grele încercări. În urmă P. C. Protopop Al. Baba încheie îndemnând preoțimea la muncă atât în latura pastorală cât și națională.

În însăși ziua sărbătoarei s'a săvârșit Sfta Liturghie arhierescă de către P. S. Episcop Policarp al Americii, asistat de un sobor de preoți. Frumusețea serviciului divin îndeplinit cu tot ceremonialul cum și podoba arhierescă, a făcut ca în tot timpul să plutească sufletele într-o atmosferă înaltă spirituală. La prilejul a predicat cu multă râvnă C. pr. Mirecea Fedoreanu, despre sfta împărtășanie și apoi a urmat împărtășirea credincioșilor.

Dar adevăratul mărgăritar de mult prejă fost cuvântul de reculegere întăritoare a P. S. Episcop Policarp, stăruind într-o îndreptare noastră ca indivizi în lumina învățăturilor tradiționale ale Bisericii noastre ca așa să putem vedea și ziua învierii noastre. În sfârșit P. C. Protopop Al. Baba ia cuvântul, mulțumind P. S. Episcop și stăruind în îndemn de urmare a sfaturilor primite.

Masa comună a urmat apoi în casa ospitalieră a C. părinte Nicolae Munteanu unde, într-o plăcută atmosferă a fost sărbătorită onomastica C. Sale.

Ne-am despărțit cu sufletul înalt și cu convingerea că, Biserica noastră cu tradiționala-i putere de redresare morală își ia partea leului și acum; că preoțimea acestui tract este demnă de chemarea ce are.

Cinste și vrednicie se cuvine tuturor pentru munca, râvna și jertfa ce-o fac întru consolidarea viitorului nostru.

Pr. T. CIURUS

Congresul Societății Ortodoxe N. a Femeilor Române

În zilele de 7 și 8 Decembrie a. e. s'a ținut la București, sub președinția dnei Alexandrina Cantacuzino, adunarea generală și congresul Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române.

Atât la deschiderea adunării în 7 Decembrie, cât și la deschiderea congresului în 8 Dec., s'a slujit Chiemarea Duhului Sfânt, după care a urmat cuvântarea președintei și darea de seamă a filialelor.

Congresul s'a ținut sub președinția de onoare a I. P. S. S. Mitropolitul Nifon al Olteniei, fiind de față și I. P. S. Sa Patriarh Nicolai al României.

O impresie deosebită au făcut cuvântările delegatelor din Ardealul ocupat, din Bucovina și Basarabia.

Ceva despre post

Suntem în postul Nașterii Mântuitorului nostru Iisus Hristos, post pe care așa de puțini dintre creștinii noștri îl cunosc și i-au putut pătrunde adevăratul sens. Cei mai mulți înțeleg prin post pur și simplu abținerea de la carne și alte câteva alimente. Este și acesta, ce e drept, un aspect al postului, dar în orice caz, nu numai atât. Postul creștinesc este ceva mult mai complex, mult mai înalt, mult mai sublim.

Sufletul omenesc și în general întreaga natură, zace după cum s'a spus „întru cel rău”. Răul acesta constă în faptul că sufletul se opune lui Dumnezeu, iar corpul se opune neînecat sufletului. Dumnezeu, în care totul este în armonie, ar trebui să fie binele suprem pentru voința noastră, adevărul absolut pentru mintea noastră și frumusețea desăvârșită pentru simțurile noastre. Primind această desăvârșire deplină ca limită și tendință a dorințelor, gândurilor și simțurilor noastre, putem ajunge la înfinitatea absolută. Noi însă dorim altă înfinitate. Ne oprim la lucruri mărunte, trecătoare și manifestăm în toate un egoism josnic.

Sufletul nostru se lasă dus de tendința vieții trupesti oarbe și necumpătate, la care nu există un scop intern ci numai un final extern: moartea și putreziciunea. Abătându-se astfel de la Dumnezeu, sufletul își denaturează firea, se umple cu un conținut rău și se lasă condus de dorinți sensuale necumpătate. Pentru a restabili curăția sufletului nostru, el trebuie deslăcit de acest rău, de necumpătate, prin ajutorul harului divin, unit cu voința noastră cea bună. Această lucrare a harului împreună cu voința omenescă constă în abținerea omului, deci **postul**. Există postul duhovnicesc, postul intelectual și postul sensual.

Postul duhovnicesc constă în abținerea de la acțiuni egoiste și ambițioase, renunțarea la stăpânire și mărire omenească. De acest post au nevoie mai ales cei ce lucrează pe tărâm social. Porunca postului duhovnicesc este: **nu da hrană egoismului tău.**

Postul intelectual este abținerea de la activitatea unilaterală și deșartă a minții; de întrebări puse fără scop și fără raționament. De acest post au nevoie îndeosebi învățații cari uită că multă știință fără dragoste, nu ne îmbogățește sufletul. Porunca acestui post intelectual este: **nu da hrană filosofării deșarte.**

În sfârșit, **postul sensual** constă în abținerea de la desfătările sensuale necumpătate, cari nu sunt dirijate de conștiința minții și stăpânite de spirit. Forma fundamentală a acestui fel de post, este considerată, ce e drept, abținerea de la unele mâncări și îndeosebi de la carnea animalelor. Această formă însă nu este nici decum scopul postului, ci numai mijlocul prin care se poate realiza adevăratul post sensual. Nedându-i trupului anumite mâncări substanțiale,

acesta se poate mai ușor abține de la actele sensuale necumpătate. Porunca postului sensual este: **nu da hrană sensualității tale.**

Postul în general este deci o educație a voinței noastre în sensul supunerii ei unei porunci mai înalte, este o înălțare a aspirațiilor omenești spre culmile perfecțiunii. Rezultă de aici că postul, înainte de toate este o **atitudine sufletească**. Toate faptele și jertfele noastre trupesti n'au nici un preț în fața lui Dumnezeu, dacă nu sunt expresiunea unei atitudini sufletești. Dacă postim fiindcă „e mai sănătos așa” sau „mai igienic” și nu găsim pentru postul nostru alt motiv decât acesta, postul nu este de nici un folos pentru suflet. Căci postul trebuie să izvorască mai întâiu de toate din legătura noastră intimă cu Dumnezeu. Să-L avem pe Dumnezeu în sufletul nostru, să-L iubim din toată inima și din această iubire să se nască postul.

Rugăciunea și milostenia sunt strâns legate de post. Toate trei formează bazele fundamentale ale religiei individuale. Rugăciunea întărește sufletul, făcându-l capabil de orice abținere, iar milostenia întregeste în chip armonios postul, făcându-l plăcut înaintea lui Dumnezeu.

În îndeplinirea acestor trei îndatoriri religioase, se intrinsec și cele trei virtuți teologice: „roagă-te lui Dumnezeu cu credință, fă bine oamenilor cu iubire și biruie natura ta în nădejdea învierii viitoare”.

Prelucrare după V. Solovieff
de
MINODORA BELEA

Salarizarea CLERULUI

Problema salarizării clerului este din nou la ordinea zilei. De astădată a ridicat-o, cu toată competența, însuși Sfântul Sinod, căci preoțimea, deși de ani de zile a dus pe această chestie o acerbă luptă, în ultimul timp s'a resemnat.

Resemnarea aceasta nu însemnează însă mulțumire, pentru că încadrarea preoților în grupa A, tipul de salariu nr. 23-35 din Codul Func. Publici este și nedreaptă și arbitrară.

Este nedreaptă armonizarea actuală, fiindcă la salarizarea clerului s'a desconsiderat însuși principiul de bază al noului cod și anume că se va salariza funcțiunea ca expresie a unor atri-

buțiuni de serviciu și nu gradul ierarhic.

Ca la nici o altă categorie de funcționari, s'a luat drept criteriu de încadrare pregătirea: doctor, licențiat, institut teologic, etc., pentru că în 10 tipuri de salarizare să varieze retributia între 55.000—19.000 pentru arhiepiscopi și între 6.000—4.000 lei pentru preoți de parohie.

Rezultatul unui criteriu atât de arbitrar se evidențiază mai ales când se face o comparație cu salariile diferitelor categorii de funcționari cu pregătire și condițiuni de viață similară, d. e. corpul didactic, magistrați, corpul ofițeresc, etc.

În cadrele acestor categorii este posibilă înaintarea și prin aceasta în mod concomitent majorarea salariului de la minimum de 4.000 lei până la maximum de 55.000 lei, menținându-se în același timp toate avantajile împreunate cu postul respectiv, câtă vreme pentru un paroh rural d. e. cu toate gradațiile și cu 7 copii, salariul maxim este de nici 7.500 lei.

Nedreptatea este deci evidentă, precum ușor se poate înțelege de ce nu poate fi clerul la înălțimea chemării sale.

Sfântul Sinod a preconizat pentru salarizarea clerului principiul echivalenței salariului preoților cu acela al profesorilor secundari. În același timp gradațiile vor fi de 25%, acordându-se din 5 în 5 ani.

Preoților slujitori la catedrale și la bisericile fără enorie, se va da un spor de salar de 25%, pe lângă celelalte retribuțiuni. La fel necesită acordarea unui spor de 25% și preoților rurali, fără sesiuni parohiale.

Fără îndoială acest deziderat al Sfântului Sinod, pentru îndreptarea situației materiale a preoțimii, este expresia unui minim necesar traiului, căci chiar dacă va reuși buna intențiune de a egala salariul preoțesc cu acela al profesorilor secundari, situația materială încă tot precară rămâne.

Această situație a preoțimii de enorie nu se va ameliora, decât în măsura în care condițiunile de salarizare a ei vor fi în toate privințele identice și după aceleași criterii de considerație socială cu a celorlalte categorii.

Grija va trebui îndreptată în această direcție.

N. V.

Săptămâna internațională

Din frământarea de azi a popoarelor se așteaptă răsărirea unei lumi mai bune, înecat și oamenii singuratici și națiunile să poată trăi în plină siguranță.

De pe întreg globul pământesc, continentul european, deci tocmai ținutul popoarelor mai civilizate, este acum mai înlăntit într'un războiu de nimicire.

Cum omenirea este împărțită nu numai în foarte multe state, ci și în multe confesiuni, nu există, în nici un domeniu al vieții, o putere capabilă să dea o îndrumare împăciuitoare pentru toți.

Un semn al vremii este dispoziția Papei din Roma, ea slujba religioasă din ziua Nașterii Domnului, obiceiul a se face la miezul nopții, să se facă în după amiaza ajunului, pentru a nu contraveni regulilor de apărare pasivă și de teama bombardamentelor aeriene.

Puterile Axei privesc cu mare atențiune evenimentele nouă din regiunea Dunării. Ungaria, prin măsurile luate împotriva Românilor din teritoriul ocupat al Ardealului, provoacă România. România a răspuns acestor provocări cu o grandioasă manifestație a foștilor luptători, care în adunarea lor din București, în ziua de 8 Decembrie, s'au declarat hotărâți de-a restaura hotarele României Mari.

Ungurii temându-se și din partea Sârbilor, își trimit ministrul de externe la Belgrad,

pentru a lămurii „punctele pendente” dintre cele două state.

Italia a făcut mari schimbări în posturile înalte de conducere a armatei.

Grecia a ocupat în Albania orașul Arghirocastro, fiind aceasta orașul cel mai important în sudul Albaniei.

În camera bulgară o parte din deputați au cerut Macedonia sârbească. Ministrul de externe bulgar a asigurat Sârbia că menține tratatul de amicitie externă.

Gvernul francez a cerut consimțământul Germaniei pentru a se stabili la Versailles.

America desbete cu Anglia problemele finanțării furniturilor de război pe care i le pune la dispoziție.

Japonia a dat asigurări Rusiei Sovietice în privința acordului cu guvernul din Nanking, declarând că nu este îndreptat împotriva comunismului.

România își recapătă rând pe rând încrederea în propriile ei puteri.

N. V.

În apropierea Clujului, ca și în Cluj, au rămas multe parohii fără preoți, din cauza prigoanei. În Cluj au fost instalați ca preoți de către P. C. adm. protopopesc Ioan Costea, pentru parohia II și III-a Pr. V. Matei și Pr. Faur. Asemenea au fost completate posturile de parohi din Apahida, Cara și Chinteni.

Studiul Religiei în noua programă analitică

În nr. 202 din 2 Septembrie a. e. al Monitorului Oficial, s'a publicat decretul lege nr. 2368, prin care se aprobă programa analitică al studiului Religiei pentru liceele teoretice de băieți și fete.

Lămuririle date de Ministerul Educației Naționale sunt însă atât de judicioase, încât ele merită să fie cunoscute nu numai de profesorii de religie dela școalele secundare ci și de preoții noștri, cateheți la școalele primare.

Mai ales catechetul este dator să-și cunoască perfect de bine obligațiunile didactice, fiindcă dânsul ca preot pe lângă funcția de răspânditor al învățaturii creștine, trebuie să știe să-și formeze credincioșii în stare să trăiască o adevărată viață creștinească.

Indoitul scop al studiului religiei pe care-l pune Ministerul în fața profesorului de religie, trebuie să-l preocupe deci mai ales pe catechetul dela școala primară. Cel dintâi scop este acela ca învățământul religios să fie instructiv, adică se vor da elevilor suficiente cunoștințe despre faptele și învățăturile Mântuitorului Iisus Hristos, precum și despre Biserica întemeiată pe aceste învățături, cu rânduielile și istoricul ei și cu principiile de care ea se călăuzește.

Al doilea scop este cel educativ și acest scop nu trebuie să fie trecut cu vederea nici la o lecție. „În trecutul nostru noțiunea de creștin se confunda adesea cu cea de Român, iar Biserica, educând poporul în credință și dragoste față de legea străbună, întreținea astfel viu înșuși sentimentul național”.

Țimp de două decenii a fost uitat acest adevăr și în deosebi în Ardeal, unde poporul român și-a păstrat individualitatea sa etnică exclusiv prin Biserică, nerecunoșterea lui — să fim drepi și de Stat, dar tot așa de mult și de Biserică, — a adus cele mai mari pagube acestui neam, abia ajuns la independența sa națională întreagă.

Este deci o datorie religioasă, morală și națională ca elevii și elevetele școalelor să se deprindă din cea mai fragedă copilărie cu o viață morală și religioasă deplin înțeleasă și neîntrerupt supraviețuită de preot.

Cum se poate ajunge această țintă? Fără îndoială numai așa, dacă preotul nu face o lecție de

mântuială ci, adâncind subiectul, dacă reușește să trezească, cel puțin în aceeași măsură ca în minte, și în inima copilului interesul și mai ales voința de a realiza în propria sa viață, de copil și mai târziu de om matur, ființa unui bun creștin.

De aceea „rezultatul obținut la Religie — zice lămurirea — nu poate fi judecat după notele numerice sau calificative trecute în catalog, ci după măsura în care profesorul a reușit să contribuie la formarea și înfrumusețarea vieții sufletești, după pilda și învățăturile Mântuitorului”.

Evident aceasta nu însemnează că nu trebuie să pună catechetul note la Religie, ci numai că se va face calificarea copilului și după trăirea religioasă și morală a cunoștințelor însușite.

În consecință raportul dintre catechet și copil este acela dela părinte la fiu, căci de aceea i se va și spune de elev catechetului său „părinte”.

Lecția de religie va porni totdeauna dela textul biblic și astfel catechetul va avea în clasă necontenit un exemplar complet al Bibliei, citind din ea materia ce se predă.

Se satisface și o nevoie de documentare inerentă firii omenești, dar în același timp se vor obișnui viitorii creștini că nu este ușor să tălmăcești Sfânta Scriptură.

În afară de Biblie se vor aduce la lecția respectivă cărțile de slujbă, ca: liturghier, triod, mineu, ceaslov, etc., pentru ca astfel să vadă elevii toată tehnica unei slujbe religioase, învățându eventual de rost pasajele mai apropiate de sufletul lor ca fânusele și evlavie.

O condiție fără de care nu se mai poate propune astăzi o lecție religioasă este aceea de a prezenta școlărilor lecțiile Sfintei Treimi, a Marelui Domnului, îngerilor, sfinților și prelatităților bisericesti, fie servind materialul didactic necesar la școală, fie aducând elevii la biserică și explicând acolo ceace trebuie să știe.

Încă sfântul Vasile spunea că „înțelegerea numai atâtă poate să spună, cât adevărește senzația” iar fericitul Augustin recomandă învățăcelilor săi: „învățată puțin, însă înțeliv și temeinic”.

Mijloacele acestea le are la îndemână oricare preot slujitor la biserică, iar unde parohia este mai bogată în fonduri, pa-

roful să nu neglijeze a procura pentru catechizare chiar și aparate pentru proiecții luminoase cu caracter religios sau chiar filme cinematografice religioase.

Astfel cunoștințele se imprimă mai adânc în conștiința școlărilor și imagina culeasă prin intuiție nu se va mai șterge niciodată.

N. V.

(Va urma).

P. S. Sa episcopul Partenie în mijlocul preoților militari

La Cercul militar din București s'a ținut de curând conferința celor 21 preoți militari activi, primiți în cadrele active ale armatei, în urma concursului dat la 1—10 Noembrie 1940. Conferința a fost prezidată de P. S. Sa Dr. Partenie Ciopron, Episcop al Armatei.

În această conferință, P. S. Sa Episcopul militar a pus în curent cea mai nouă promoție de preoți ai oștirii cu toate problemele de educație în cadrul cărora vor activa în slujba neamului, chemați să formeze sufletul oștirii de azi și de mâine.

Preoția militară este una dintre cele mai utile instituțiuni și este un mare bine pentru armată că episcopia ei se află condusă de P. S. Sa Dr. Partenie Ciopron, care cu pilda propriei Sale activități premerge clerului subaltern.

Zelul acesta apostolic este într'adevăr remarcabil, fiindcă P. S. Sa trebuie să cuture întreaga țară spre a îndruma în misiunea lor pe preoți și pentru a determina corpul ofițeresc, ca și oastea, să-și întărească conștiința prin practica virtuților creștinești.

De când există Episcopia Armatei, încă niciodată nu s'a putut observa, până la arhiepiscopul P. S. Sale Episcopului Partenie, un reviriment moral de un atât de înalt grad.

Comunicat

Nr. 1211 1940.

Primind suma de 7520 Lei, colectată pentru refugiați, din partea parohilor protopopiatului Ludus, se exprimă cea mai caldă mulțumire tuturor donatorilor.

Asemenea și Pr. Al. Vâjdea din Taut, care a donat suma de 260 Lei.

Alba-Iulia, 10 Decembrie 1940.
Președinte, Pr. AL. BABA.

Secretar, Pr. N. BELEA

Serbarea datinilor de Crăciun

Fundația culturală regală „Regele Mihai I” organizează la București, în zilele de 22 și 23 c. în colaborare cu ministerul educației naționale, a inspectoratului general al pregătirii premilitare, serbarea datinilor de Crăciun și Anul Nou, cu un concurs între cetele selecționate de Colindători, Trozi, Stea-Capra, etc., de pe cuprinsul întregii țări.

Participă la concurs cetele căminelor culturale orășenești, cetele pregătirii premilitare, ale școlilor de diferite categorii și echipele din diferitele regiuni ale țării admise de Comitetul organizator al datinilor.

Deasemenea aduce la cunoștință că fundația a trimis o circulară tuturor căminelor culturale sătești și orășenești din țară ca, de acord cu organele școlare și premilitare, să orânduiească serbări și concursuri închinatăe Datinilor de Crăciun și Anul Nou.

Beneficiile rezultate din serbările datinilor și produsul celor de colindători, plugușor, etc., să fie predate, cu procese verbale, Ajutorului Legionar județean, pentru alinarea suferințelor fraților noștri refugiați și sinistrați.

Se pune însă întrebarea de ce nu are Biserica nici un rol în organizarea acestor fel de serbări, când și datinile și sărbătorile care le-au dat naștere o privese direct pe ea?

Biserica trebuie să nu renunțe la un drept al ei și pretutindeni să-și afirme prerogativele.

ȘTIRI despre activitatea episcopiei noastre din Cluj

Cu prilejul zilei onomastice a P. S. S. episcopului nostru Nicolae, în condițiunile admise de împrejurări, s'au desfășurat și în anul acesta solemnitățile tradiționale.

În catedrală ca și în celelalte biserici ortodoxe din Cluj, în cadrul sfintei liturghii, s'au rostit rugăciuni pentru Pr-asfințitul Nicolae, iar la orele 12, s'a dat o receptie la reședința episcopicească din Cuza Vodă.

Au luat parte consilierii eparchiali preoți oela episcopie și intelectuali, care se mai află în Cluj. Aceștia fără deosebire de confesiune ceace este semnul cel mai elocvent al înfrățirii între simțire și un cuget al Românilor de dincolo.

Rectificare

În numărul trecut al „Renasterii”, în textul cuvântării P. C. Sa Protopopului Al. Baha, președintele Vicariatului, s'au strecurat la eulgerie două greșeli regretabile, care trebuie să fie rectificate. Șirul întâiu este a se citi: „În ziua de 1 Decembrie 1918” etc. Apoi: „Și era atâtă bucurie în această regăsire, încât umbra marelui Mihai Viteazul” etc. Cu această rectificare, cuvântarea va avea înțelesul adevărat dat de autor.